

Ο βουλευτής στην ελληνική κοινωνία του 19ου αιώνα

✘ Το επί Τουρκίας αρματωλίκι, έτεκε γνήσιον τέκνον το βουλευτικόν αξίωμα. Οι μόνοι αληθώς ελεύθεροι και μακάριοι πολίται της Ελλάδος, είναι οι βουλευταί.

Είναι αυτό τούτο δικτάτορες· έχουσι το δεσμείν και λύειν και πρώτος αυτών υπήκοος είναι ο βασιλεύς Γεώργιος. Η κυβέρνησις δεν περιποιείται μόνον και θωπεύει αυτούς, αλλά είναι η ευτελής θεραπεία πάσης αυτών αθεμίτου βουλής και πράξεως. Εάν φανή δυστροπούσα, ανατρέπουσι τους λέβητας και τότε η μετ' αυτήν καθίσταται χειροθεστέρα.

Πόσοι ψηφίζουν κατά συνείδησιν; Πέντε ή δέκα· οι δε λοιποί; Κατά τας δωρεάς, ας προέχει η εξουσία, ή κατά τας ελπίδας, ας η αντιπολίτευσις. Εις ουδέν χρηματιστήριον της Ευρώπης πιστεύωμεν να γίνονται τόσαι δοσοληψίαι, όσαι εν τω αχυρώνι εκείνω όστις εν Αθήναις καλείται Βουλευτήριον. Πρέπει να χορτάσωσι πάντες· οι συγγενείς πάντες, ει δυνατόν, οι ψηφοφόροι εκάστου βουλευτού.

Ιδού λοιπόν ο προϋπολογισμός του κράτους και τα δημόσια υπουργήματα· φάγατε και ευφρανθήτε. Πάσαι αι επαρχιακαί θέσεις, πρέπει να περιέλθωσι αναποφεύκτως εις τους οπαδούς της θριαμβευσάσης φατρία· γενική λοιπόν προγραφή των αντιφρονούντων. Δυστυχείς ούτοι! Ου μόνο εκβάλλονται εκ των θέσεων, αλλά και φορολογούνται αδίκως και φυλακίζονται και απάγονται ως νεοσύλλεκτοι και φιλοξενούσι, κατ' εξαιρετικήν χάριν, τα μεταβατικά και το φοβερώτερο πάντων, δεν ευρίσκουσι δικαιοσύνην ενώπιον των δικαστηρίων.

Πάσαι αι αρχαί, υπακούουσιν αμέσως ή εμμέσως, εις τα νεύματα του βουλευτού. Εάν προχωρήση τις αναζητών την πηγήν πάσης επαρχιακής ελεεινότητος, θα φτάση αναποφεύκτως εις το Βουλευτήριον.

Τις προστατεύει τον ληστήν, τον έχοντα ισχυρούς συγγενείς, ή δυνάμενον δι' αιματηρών επεισοδίων απειλών, να επιβάλη θέλησιν εις τους εκλογείς; Ο βουλευτής.

Τις σώζει τον επί φόνω ή κλοπή δικάζόμενον; Ο βουλευτής.

Τις απονέμει αυτώ βασιλικήν χάριν; Ο βουλευτής.

Τις παρέχειν άσυλον εις τον φυγόδικον, ή εις τον λαθρέμπορον; Ο βουλευτής.

Τις απαλλάσει της τιμωρίας, τον καταχραστήν υπάλληλον; Ο βουλευτής.

Τις τηρεί εις την θέσιν του τον αξιωματικόν, ον ο προϊστάμενος αυτού καταγγέλλει ως συνεννοούμενον μετά τον ληστών; Ο βουλευτής.

Τις παρακωλύει την ιεραρχίαν της υπηρεσίας, την πειθαρχίαν του στρατού, το αδέκαστον της δικαιοσύνης; Ο βουλευτής.

Όπου υπάρχει σαπρότης τις, φαίνεται ο οδός του ζυωφίου τούτου. Και όμως! Οι άνθρωποι εκστρατεύουσι κατά των ακρίδων! Εάν εξετάση τις, διά του μικροσκοπίου, τας λεγόμενας επιρροάς της Ελλάδος, θα φρίξη επί τω ειδεχθεί θεάματι. Μακάριοι οι μη έχοντες επιρροήν! Μακάριοι οι βιούντες λεληθότως! Ό,τι παρ' άλλοις είναι τιμαλφές κειμήλιον, εν Ελλάδι είναι λύθρον αίματος και δακρύων...

Πηγή: «Ιστορία νεότερη και σύγχρονη», ΟΕΔΒ 1990 (Αναστάσιος Βυζάντιος - «Έργα» [1893, σελ. 110-111])